

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum aliqua coactio cadat in constantem virum? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

propositum pertinet, idem est coactio, quod metus. Et autem metus secundum Iurisperitos *, Instantis vel futuri periculi causa, mentis trepidatio. Et per hoc patet solutio Ad obiecta: nam primæ rationes procedunt de coactione prima, secundæ de secunda.

* loco cit. to in cor. art. seq.

ARTIC. II.

192

Utrum aliqua coactio cadat in constantem virum?

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod coactio metus non cadat in constantem virum: quia ratio constantis est, quod non trepidet in periculis. Cum ergo metus sit trepidatio mentis, ratio periculi imminentis, videtur quod non cogatur.

¶ 1. Præterea, Omnium terribilium finis est mors, secundum Philosophum in 3. Ethic. * quasi perfectissimum inter terribilia. Sed constantes non coguntur morte: quia etiam fortis pericula mortis sustinet. Ergo nullus metus cadit in constantem virum.

* lib. 3. eth. c. 6.

¶ 2. Præterea, inter alia pericula, præcipue à nobis timetur periculum famæ. Sed timor infamiæ non cogitur timor cadens in constantem virum: quia, ut dicitur in lex, timor infamiæ non continetur illo edicto, quod metus causa factum est. Ergo nec aliquis alius metus cadit in constantem virum.

* in dige sso veteri lib 4. tit. 2. lege 7.

¶ 3. Præterea, Metus in eo qui metu cogitur, peccatum relinquit: quia facit eum promittere quod non est solvitur, & sic facit eum mentiri. Sed non est peccatum aliquod peccatum, etiam minimum, pro quo timore facere. Ergo nullus metus cadit in constantem virum.

SED contra, Abraham & Isaac constantes fuerunt. Sed in eis cecidit metus: quia ratione metus dixerunt uxores suas sibi esse sorores. Ergo * metus potest cadere in constantem virum.

* id habetur in decr. li. 4. tit. 1. c. 28. c. 6. 15.

¶ Præterea, Vbicumque est violentum mistum, aliquis metus cogens. Sed aliquis quantumcumque constantis, potest pati tale violentum: quia si fit violentum, merces projiciet tempore naufragij. Ergo metus

metus potest cadere in constantem virum.

RESPONDEO dicendum, quod cadere metum in aliquem, est aliquem metu cogi. Cogitur autem aliquis metu, quando aliquid facit quod alias non vellet, ad euitandum id quod timeret.

* quis dicatur
casur metu
in virum
constantem
vide. L.
Qui in a
liena, §.
su ff. de
Acq. ha-
redi.

In hoc autem constans ab inconstanti distinguitur, quantum ad duos. Primo, quantum ad qualitatem periculi, quod timeatur: quia constans sequitur rationem rectam, per quam scit quid pro quo dimittendum sit vel faciendum. Semper autem minus malum, vel maius bonum eligendum est: & ideo constans ad minus malum sustinendum cogitur metu maioris mali: non autem cogitur ad maius malum, ut vitet minus malum. Sed inconstans cogitur ad maius malum, propter metum minoris mali, scilicet ad peccatum, propter metum corporalis pænæ. Sed pertinax est contra non potest cogi, etiam ad minus malum sustinendum, vel faciendum, ut euitet maius malum: unde constans est medius inter inconstantem & pertinacem. Secundo differunt, quantum ad estimationem periculi imminentis: quia constans non nisi ex forti estimatione & probabili cogitur, sed inconstans ex leui. Proinde fugit impius nemine persequente.

Ad primum ergo dicendum, quod constans, sicut & de forti dicit Philosophus *, est intrepidus: non quod omnino non timeat, sed quia non timet, quod non oportet, vel ubi, vel quando oportet.

Ad secundum dicendum, quod peccata sunt maxima malorum: & ideo ad hæc nullo modo potest homo constans cogi: immo magis debet homo metum quam talia sustinere, ut etiam Philosophus in 3. Ethic. dicit. Sed quedam damna corporalia sunt minoribus quibusdam alijs, inter quæ sunt præcipua quæ ad personam pertinent, sicut mors, verbera, de honestate per stuprum, & seruitus: & ideo ex istis constans cogitur ad alia damna corporalia sustinenda: & hoc continentur hoc versu:

Stupi, siue flatus, verberis, atque necis.

lib. 3. c. 1.
parū an-
te med.

li. 3. Eth.
c. 6.

Nec differt, vtrum hæc pertineant ad personã pro-

pram, vel vxoris, vel filiorum, vel aliorũ huiusmodi.
Ad tertium dicendum, quod infamia quamvis sit
maius damnum, tamen ei de facili occurri potest:

Ad quartum dicendum, quod constans non cogi-
tur ad mentiendum: quia tunc vult dare: sed tamen
postea vult petere restitutionem, vel saltem iudici
denunciare, si se promisit non petiturum restituti-
onem. Non potest autem promittere se non denun-
taturum: quia cum hoc sit contra bonum iustitiã, ad
hoc cogi non potest, vt scilicet contra iustitiã faciat.

ARTIC. III.

Virum consensus coactus tollat matrimonium?

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod con-
sensus coactus non tollat matrimonium. Quia
ad matrimonium requiritur consensus, ita ad
recipiendum Baptismum, recipit sacramentum.
Ergo coactus ad consentiendum aliquo timore, ma-
trimonio obligatur.

¶ 1. Præterea, Violentum mistum, secundum
Philosophum *, plus habet de voluntario, quàm de
voluntario. Sed non potest aliter consensus esse,
nisi per violentum mistum. Ergo non omnino
tollitur voluntarium, & ita adhuc est matrimonium.

¶ 2. Præterea, Ei qui consentit in matrimonium
coactus, consulendum videtur, quod in matrimonio
aliter: quia speciem mali habet, promittere & non
petere, à quo Apostolus vult nos abstinere. Hoc
non esset, si consensus coactus omnino ma-
trimonium tolleretur. Ergo, &c.

¶ 3. D contra est, quod Decret. dicit *, Cum lo-
cus non habeat consensus, vbi metus vel coactio
intercedit, necesse est, vt vbi assensus cuiusque requi-
ritur, coactionis materia repellatur. Sed in matri-
monio requiritur communis consensus. Ergo, &c.

¶ Præ-

193
Cone Tri
dent. sess.
24. de re-
formatr.
c. 9.

lib. 3. eth.
c. 1. non
remote à
prin.

in decre-
tal. lib 4.
tit. 1. ca.
Cum locũ
non ha-
beat.